

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

Tytuł:

Wdrażanie i funkcjonowanie ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (sprawozdawczość elektroniczna o odpadach, wielkość wytwarzanych odpadów, weryfikacja potencjału instalacji do przetwarzania odpadów, spalanie i współspalanie odpadów, budowa spalarni, ew. aktualizacja Krajowego i Wojewódzkich Planów Gospodarki Odpadami)

Cel przedłożenia:

materiał dla

Sejmowej Komisji Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa

Opracowany przez:

Departament Gospodarki Odpadami

Przyjęty przez:

kierownictwo resortu w dniu 14 października 2016 r.

Zatwierdzony przez:

(z up. Ministra Środowiska)

MINISTRA
PODLEGŁY
PODLEGŁY
PODLEGŁY

Warszawa, dnia 17 października 2016 r.

technologię, o których mowa w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1238, z późn. zm.), przekazywane do najbliższych położonych miejsc, w których mogą być poddane odzyskowi lub unieszkodliwione.

Jednym ze środków do osiągnięcia celów gospodarki odpadami, w tym stworzenia zintegrowanej i wystarczającej sieci instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów, są plany gospodarki odpadami uchwalane na szczeblu krajowym i wojewódzkim.

Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach uchyliła ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach i zaczęła obowiązywać z dniem 23 stycznia 2013 r. (z wyjątkiem kilku przepisów które na mocy przepisów przejściowych zaczęły obowiązywać w terminach późniejszych). W ciągu niespełna 4 –letniego okresu jej obowiązywania, była kilkakrotnie nowelizowana, celem dostosowania do zmieniających się warunków w gospodarce odpadami. Obecnie planowane są kolejne jej nowelizacje:

Nowelizacja I –bardzo pilna – obejmująca wyłącznie zmiany ustawy o odpadach.

Przygotowany projekt ustawy o zmianie ustawy o odpadach obejmuje następujące pięć najbardziej pilnych zagadnień:

- zmian wynikających z wejścia w życie rozporządzenia Komisji (UE) nr 1357/2014 z dnia 18 grudnia 2014 r. zastępującego załącznik III do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE w sprawie odpadów oraz uchylającej niektóre dyrektywy (Dz. Urz. L 365 z 19.12.2014, str. 89),
- zmian związanych z wejściem w życie dyrektywy Komisji (UE) 2015/1127 z dnia 10 lipca 2015 r. zmieniającej załącznik II do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE w sprawie odpadów oraz uchylającej niektóre dyrektywy (Dz. Urz. L 184 z 11.7.2015. str. 13) – termin transpozycji upłynął 31 lipca 2016 r.,
- modyfikacji przepisów dotyczących Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (BDO) – w zakresie przesunięcia terminu uruchomienia BDO oraz zmiany w regule finansowej określającej wysokość środków finansowych niezbędnych do utworzenia oraz obsługi BDO,
- dokonania zmian dotyczących sposobu prowadzenia ewidencji odpadów, w szczególności w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi w celu zapewnienia ściślejszej kontroli przekazywania tych odpadów (zmiana art. 67 - 69). Dodatkowo ujęte zostały zmiany przepisów art. 50 ust. 1 pkt 5 lit. d oraz art. 52 ust. 1 pkt 8 lit. e – dotyczące wpisu do rejestru na wniosek dla wytwórców odpadów obowiązanych do prowadzenia ewidencji odpadów oraz art. 76 ust. 2 i 4 w zakresie sprawozdawczości do BDO,
- dokonania w ustanie zmian porządkujących w zakresie przepisów dotyczących postępowania z odpadami medycznymi i weterynaryjnymi oraz określających warunki tymczasowego magazynowania odpadów o własnościach zakaźnych w zezwoleniu na ich zbieranie.

Ministerstwo Środowiska złożyło wniosek do KPRM o wyrażenie zgody na zastosowanie odrębnego trybu postępowania z ww. projektem ustawy, który nadal oczekuje na rozpatrzenie.

Nowelizacja II – obejmująca zmiany ustawy o odpadach oraz innych ustaw:

- ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska,
- ustawy – Prawo ochrony środowiska,
- ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów,
- ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi,
- ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.

Główne zmiany przepisów dotyczą przyjęcia środków mających na celu ograniczenie występowania przypadków gospodarowania odpadami z naruszeniem obowiązujących przepisów, a także usunięcia skutków prowadzonej działalności w przypadkach, gdy egzekucja obowiązujących przepisów okazała się nieskuteczna, takie jak:

- wprowadzenie możliwości niezwłocznego usuwania odpadów przez właściwe organy ze względu na zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, z obowiązkiem zwrotu kosztów przez posiadacza odpadów, z wprowadzeniem możliwości wydatkowania na ten cel środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- wprowadzenie obowiązku ustanowienia zabezpieczenia finansowego w odpowiedniej wysokości na wypadek konieczności pokrycia kosztów wykonania zastępczego w postępowaniu egzekucyjnym poniesionych w celu usunięcia odpadów i ich zagospodarowania lub skutków prowadzonej działalności polegającej na zbieraniu lub przetwarzaniu odpadów.

II. Cele wynikające z przepisów Unii Europejskiej w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.

Zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE w sprawie odpadów, będącą kluczowym aktem prawa Unii Europejskiej w dziedzinie gospodarki odpadami, dążeniem Unii Europejskiej jest stworzenie „społeczeństwa recyklingu”, którego celem będzie „unikanie wytwarzania odpadów oraz wykorzystywanie odpadów jako zasobów”. W związku z powyższym określone na szczeblu unijnym wymagania w przedmiotowym zakresie zostały wdrożone do polskiego systemu prawnego. Dyrektywa ta, zgodnie z art. 11 ustanawia dla państw członkowskich UE cele w zakresie recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych, a także odzysku odpadów remontowo - rozbiórkowych. Natomiast, niezależnie od powyższego – już dużo wcześniej, dyrektywa nr 1999/31/WE w sprawie składowania odpadów wyznaczyła dla państw członkowskich cele w zakresie ograniczania składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

Z ww. dyrektyw kraje członkowskie przygotowują i przedkładają Komisji Europejskiej co 3 lata sprawozdania z transpozycji i wdrożenia. W sprawozdaniach tych zawarte są m.in. informacje dotyczące osiąganych w danym państwie wymaganych przepisami UE poziomów.

Recykling i przygotowanie do ponownego użycia odpadów komunalnych - papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła.

Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2016 r. poz. 250) nakłada na gminę między innymi obowiązki osiągnięcia do dnia 31 grudnia 2020 r. poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości co najmniej 50% wagowo. Obowiązek ten wynika z konieczności transpozycji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE w sprawie odpadów.

W celu monitorowania postępów w zakresie osiągania poziomów w gospodarce odpadami komunalnymi w przepisach ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wprowadzono dla gmin obowiązek osiągania celów pośrednich, które zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. poz. 645).

W 2013 r. masa odpadów papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła poddanych recyklingowi i przygotowanych do ponownego użycia wyniosła 848 129,40 Mg. Poziom dla kraju w 2013 r. **wyniósł 24%**, a więc osiągnięto wymagany poziom w wysokości 12%, określony przepisami rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych.

Natomiast w 2014 r. masa odpadów papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła poddanych recyklingowi i przygotowanych do ponownego użycia wyniosła 1 013 090,89 Mg, a poziom dla kraju w 2014 r. **wyniósł 26%** - również osiągnięto wymagany przepisami prawa poziom w wysokości 14%.

W roku 2015 masa odpadów papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła poddanych recyklingowi i przygotowanych do ponownego użycia wyniosła 1 048 464,12 Mg, a wartość recyklingu i przygotowania do ponownego użycia pozostała na tym samym poziomie i **wyniosła 26%** - wymagany przepisami prawa poziom w wysokości 16% został osiągnięty.

Recykling, przygotowanie do ponownego użycia i odzysk innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i remontowych.

Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nakłada na gminę między innymi obowiązek osiągnięcia do dnia 31 grudnia 2020 r. poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i remontowych (BiR) stanowiących odpady komunalne w wysokości co najmniej 70% wagowo. Obowiązek ten wynika z konieczności transpozycji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE w sprawie odpadów.

W 2013 r. masa odebranych innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne wyniosła 480 696,97 Mg, recyklingowi poddano 81 776,87 Mg, masa odpadów przygotowanych do ponownego użycia wyniosła 34 521,51 Mg, natomiast masa odpadów poddanych odzyskowi innymi metodami niż recykling i ponowne użycie wyniosła 312 902,66 Mg.

Natomiast w 2014 r. masa odebranych innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne wyniosła 499 431,58 Mg, recyklingowi poddano 89 570,81 Mg, masa odpadów przygotowanych do ponownego użycia wyniosła 28 224,27 Mg, natomiast masa odpadów poddanych odzyskowi innymi metodami niż recykling i ponowne użycie wyniosła 353 632,28 Mg.

W 2015 r. masa odebranych innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne wyniosła 927 101,81 Mg, recyklingowi poddano 137 597,66 Mg, masa odpadów przygotowanych do ponownego użycia wyniosła 39 581,56 Mg, natomiast masa odpadów poddanych odzyskowi innymi metodami niż recykling i ponowne użycie wyniosła 594 902,01 Mg.

W latach 2013 – 2015 poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i remontowych (BiR) stanowiących odpady komunalne stanowi odpowiednio: w 2013 r. – 89%, w 2014 – 94%, w 2015 – 80%. Wyznaczony przepisami prawa poziom został osiągnięty.

Poziom dla odpadów budowlano-rozbiórkowych określony w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE w sprawie odpadów odnosi się zarówno do odpadów komunalnych, jak i do odpadów pochodzących z działalności budowlano-remontowej. W latach 2013-2015 w Polsce docelowy poziom min. 70% odzysku został osiągnięty (w roku 2013 wyniósł 84%, w 2014 r. – 91%, a w roku 2015 r. – 105% (masa odpadów poddana odzyskowi w roku 2015 była wyższa niż masa odpadów wytworzonych)).

Ograniczenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

W zakresie gospodarki odpadami komunalnymi ulegającymi biodegradacji, zgodnie z przepisami dyrektywy 1999/31/WE w sprawie składowania odpadów, przyjęto jako cel zmniejszenie ilości tych odpadów kierowanych na składowiska odpadów, tak aby nie deponowano:

- 1) w 2013 r. więcej niż 50%;
- 2) w 2020 r. więcej niż 35%

masę tych odpadów wytworzonych w 1995 r (rok odniesienia).

W 1995 r. zostało wytworzonych 4,38 mln Mg komunalnych odpadów ulegających biodegradacji, przy czym na jednego mieszkańca miasta przypadało 155 kg, zaś na jednego mieszkańca wsi 47 kg.

W 2013 r. zeskładowano 1,75 mln Mg odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. dla kraju

w 2013 r. wyniósł 40%, a więc osiągnięto poziom określony przepisami unijnymi i krajowymi.

Natomiast w 2014 r. zeskładowano 1,53 mln Mg odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, a poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. dla kraju w 2014 r. wyniósł 35%. Wymagany przepisami prawa poziom został osiągnięty.

W roku 2015 zeskładowano 1,22 mln Mg odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, a poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. dla kraju w 2015 r. wyniósł 28%. Wymagany przepisami prawa poziom również został osiągnięty.

III. Sprawozdawczość elektroniczna o odpadach.

Niezależnie od obowiązków sprawozdawczych wynikających z przepisów prawa Unii Europejskiej, na poziomie krajowym istnieje obowiązek wynikający z ustawy o odpadach do sporządzania corocznych sprawozdań dotyczących wytwarzanych odpadów i sposobu ich gospodarowania przez m.in. posiadaczy odpadów zobowiązanych do prowadzenia ewidencji odpadów, prowadzących działalność polegającą na gospodarowaniu odpadami, a także podmioty zajmujące się wydobyciem odpadów ze składowiska odpadów lub zwałowiska.

Powyższy obowiązek sprawozdawczy dotyczy również podmiotów, których działalność podlega przepisom innych ustaw określających sposób gospodarowania takimi odpadami jak: odpady opakowaniowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte baterie i akumulatory, czy pojazdy wycofane z eksploatacji.

Sporządzane przez ww. podmioty sprawozdania, których wzory określone zostały w odrębnych rozporządzeniach do właściwych ustaw, przekazywane są marszałkom województw lub wojewódzkim inspektorom ochrony środowiska, którzy przygotowują zbiorcze zestawienia danych dla swoich województw, a następnie przekazują je Ministrowi Środowiska lub Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska.

Jednocześnie ww. organy wojewódzkie wprowadzają dane do uruchomionego w 2003 r. elektronicznego systemu zwanego Zintegrowanym Systemem Odpadowym, w którego skład wchodzi Wojewódzkie Systemy Odpadowe (WSO) oraz Centralny System Odpadowy (CSO).

Ponadto przepisy ustawy o odpadach przewidują utworzenie Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (BDO), która zgodnie z art. 238 ust. 1 ww. ustawy, powinna zostać uruchomiona najpóźniej do 24 stycznia 2018 r. BDO umożliwi wszystkim zobowiązanym do sporządzania corocznych sprawozdań podmiotom składanie ich jedynie w formie elektronicznej do właściwych organów administracji publicznej.

Od lutego 2016 r. kontynuacja prac nad utworzeniem i wdrożeniem BDO została przekazana z Ministerstwa Środowiska do Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

IV. Wielkość wytwarzanych odpadów i potencjał instalacji do ich przetwarzania.

Odpady komunalne.

W 2013 r. masę odpadów komunalnych odebranych od mieszkańców określono na 10,2 mln Mg, natomiast w 2014 r. na 10,8 mln Mg (w tym zmieszane odpady komunalne, odpady zielone, bioodpady będące odpadami komunalnymi, odpady materiałowe, tj. papier, tworzywa sztuczne, szkło, metal). W ostatnich latach odnotowuje się tendencję zwyżkową w zakresie masy odbieranych odpadów komunalnych.

Ilość odbieranych odpadów różni się między województwami np. w 2014 r. z województwa śląskiego zebrano 1,57 mln Mg, województwa mazowieckiego 1,52 mln Mg, natomiast województwa podlaskiego 0,27 mln Mg, a województwa świętokrzyskiego 0,21 mln Mg.

Ilość oraz skład morfologiczny odpadów komunalnych w bardzo dużym stopniu zależą od miejsca ich powstawania, w tym przede wszystkim od zamożności społeczeństwa i związanego z nią poziomu konsumpcji wyrobów, ale także od pory roku. Nadmienić należy, że ilość odpadów komunalnych zebranych, w przeliczeniu na jednego mieszkańca na rok jest silnie skorelowana z kondycją ekonomiczną poszczególnych regionów kraju.

Wpływ na rodzaj i ilość wytwarzanych odpadów mają również: rodzaj obszaru (miasto, wieś), na którym są one wytwarzane, gęstość zaludnienia, typ zabudowy (jednorodzinna, wielorodzinna), liczba turystów, obecność obiektów użyteczności publicznej oraz obecność, rodzaj, wielkość i liczba placówek handlowych i drobnego przemysłu lub usług.

Odpady komunalne odbierane od mieszkańców przekazywane są do instalacji do ich przetwarzania.

Dominującą w Polsce technologię do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych stanowią instalacje do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów (MBP). Wg stanu na koniec 2014 r. w kraju funkcjonowało 127 instalacji MBP o statusie Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) o łącznych mechanicznych mocach przerobowych około 9,4 mln Mg/rok, zaś biologicznych około 4,1 mln Mg/rok. Moc przerobowa instalacji MBP jest nie tylko wystarczająca w kontekście ilości odpadów zmieszanych, odebranych od mieszkańców w skali kraju, lecz w kontekście braku trendu znaczącego zwiększenia ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terytorium Polski. Może być to szczególnie istotne w kontekście pilnej konieczności zwiększenia ilości odpadów komunalnych selektywnie zebranych, a także w kontekście zaplanowanego w kilku województwach uruchomienia instalacji termicznego przetwarzania odpadów komunalnych (ITPOK), które będą przyjmować w części również odpady komunalne zmieszane (pozostałość z prowadzonej w regionach selektywnej zbiórki u źródła). Część odpadów komunalnych selektywnie zebranych jest przetwarzana (doczyszczana) również w instalacjach MBP.

Biorąc pod uwagę planowane przez Komisję Europejską nowe cele w zakresie przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (*Circular economy package*), masa zmieszanych odpadów komunalnych będzie się zmniejszała na rzecz wzrostu ilości odpadów selektywnie zbieranych, co jest tendencją pożądaną. W tej sytuacji będzie uzasadniona

konieczność dostosowania infrastruktury do nowych warunków, czyli transformacji z przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych w procesie MBP w instalacje do doczyszczania odpadów recyklingowych selektywnie zebranych (część mechaniczna) oraz przetwarzania odpadów zielonych i innych bioodpadów (część biologiczna) celem wytworzenia materiału o właściwościach rekultywacyjnych lub nawozowych. Transformacja instalacji MBP będzie następowała stopniowo i będzie uzależniona od efektywności gminnych systemów selektywnego zbierania odpadów „u źródła”.

Natomiast jeśli chodzi o instalacje o statusie RIPOK do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów (kompostownie), tych w kraju na koniec 2014 r. funkcjonowało 97 o łącznych mocach przerobowych około 0,87 mln Mg/rok. Dodatkowo łączna liczba sortowni odpadów komunalnych i odpadów pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych w Polsce na koniec 2014 r. wyniosła 280 instalacji o łącznych mocach przerobowych blisko 15,6 mln Mg/rok. Zdolność przerobowa sortowni zatem przekracza potrzeby Polski w stosunku do ilości wytwarzanych odpadów. W przypadku sortowni przetwarzających zmieszane odpady komunalne, również wraz z opisaną powyżej koniecznością wzrostu masy odpadów selektywnie zbieranych, będzie uzasadniona potrzeba dostosowania ich do nowych warunków.

Najmniej pożądanym sposobem postępowania z odpadami (zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami) jest ich składowanie. Według stanu na koniec 2014 r. łączna liczba istniejących w kraju składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których składowane były odpady komunalne, z wyłączeniem składowisk nieczynnych, wyniosła 417 instalacji. Z analizy danych wynika, że dyspozycyjna pojemność składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, spełniających wymagania, wynosi około 63,7 mln Mg (79,7 mln m³), co oznacza, że przy obecnej masie składowanych odpadów wystarczy ona na około 11 lat eksploatacji. W związku z koniecznością zwiększenia ilości odpadów selektywnie zbieranych „u źródła” i poddania ich odzyskowi, w tym recyklingowi, dostępność pojemności składowisk powinna jeszcze ulec znaczącemu wydłużeniu.

Zaplanowanie potrzebnej infrastruktury oraz określenie strumienia odpadów do przetworzenia w instalacjach powinno wynikać z analizy stanu gospodarki odpadami na terenie województwa, która jest obecnie prowadzona w ramach aktualizacji wojewódzkich planów gospodarki odpadami. Należy zauważyć, że za politykę w zakresie gospodarki odpadami na terenie województwa odpowiedzialny jest marszałek województwa, który w ramach wojewódzkiego planu gospodarki odpadami dokonuje analizy stanu gospodarki odpadami na obszarze województwa i określa potrzeby inwestycyjne w tym zakresie, tak aby zapewnić racjonalne zagospodarowanie odpadów. Zatem ocena oraz zaplanowanie odpowiedniej infrastruktury do zagospodarowania odpadów będzie dokonywana na poziomie województwa i leży w gestii marszałka województwa. Wobec tego szczegółowe rozwiązania inwestycyjne będą określone w poszczególnych zaktualizowanych wojewódzkich planach gospodarki odpadami (szczegółowe informacje w tym zakresie przedstawiono w pkt –cie VII).

Inne – wybrane rodzaje odpadów, w szczególności odpadów pochodzących z wyrobów/produktów objętych systemami rozszerzonej odpowiedzialności producenta.

Oleje odpadowe

Według danych pochodzących z Krajowego planu gospodarki odpadami (Kpgo 2022) na terenie kraju funkcjonowało 17 zakładów gospodarujących olejami odpadowymi. Roczne zdolności przerobowe instalacji do regeneracji olejów odpadowych funkcjonujących w kraju są wystarczające w odniesieniu do wymaganych przepisami prawa celów w zakresie odzysku i recyklingu olejów smarowych.

Zużyte baterie i akumulatory

Istniejące w kraju instalacje do prowadzenia odzysku baterii i akumulatorów kwasowo-ołowiowych mają niewykorzystane moce przerobowe. Uwzględniając masę zużytych baterii i zużytych akumulatorów niklowo-kadmowych poddanych recyklingowi w 2014 r. i masę tych baterii wprowadzanych do obrotu w 2014 r. można ocenić, że wydajność instalacji do przetwarzania tej grupy odpadów w Polsce jest wystarczająca.

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Moc przetwórcza instalacji do odzysku i recyklingu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego wg Kpgo 2022 jest w Polsce wystarczająca.

Odpady opakowań

Odpady opakowaniowe ze szkła, metali, tworzyw sztucznych, papieru i tektury są poddawane recyklingowi odpowiednio w hutach szkła, hutach metali żelaznych i nieżelaznych, instalacjach do recyklingu tworzyw sztucznych oraz papierniach. Wydajność i moce przerobowe tych instalacji (wg stanu na koniec 2015 r.) są wystarczające do przetworzenia ww. odpadów.

Odnośnie instalacji do zagospodarowywania odpadów opakowań wielomateriałowych, w szczególności z przewagą tworzyw sztucznych oraz po środkach niebezpiecznych, ich wydajność i moce przerobowe w skali kraju uznać należy za niewystarczające w stosunku do wymaganych przepisami prawa poziomów odzysku i recyklingu odpadów powstałych z tego typu opakowań, pomimo obserwowanego na rynku stopniowego wzrostu zainteresowania prowadzeniem takich instalacji.

Odpady medyczne i weterynaryjne

Roczna moc przerobowa funkcjonujących w Polsce instalacji do przetwarzania odpadów medycznych i weterynaryjnych jest wystarczająca w ujęciu krajowym, lecz w przypadku niektórych województw jest niewystarczająca. W dziewięciu województwach (dolnośląskie, lubelskie, małopolskie, mazowieckie, opolskie, podlaskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie i zachodniopomorskie) w roku wytwarza się więcej odpadów medycznych i weterynaryjnych niż spalarnie zlokalizowane na ich terenie są w stanie przekształcić. Zatem w drodze wyjątku od obowiązującej w ustawie o odpadach zasady bliskości odnoszącej się do odpadów o właściwościach zakaźnych zostają one zagospodarowane poza obszarem województwa, na którym zostały wytworzone. Jedno województwo nie posiada spalarni odpadów, w której można przekształcać termicznie odpady medyczne i weterynaryjne. W Kpgo 2022 przyjęto kierunek działania polegający na budowie nowych i modernizacji istniejących instalacji mających na celu termiczne przekształcanie odpadów medycznych

i weterynaryjnych lub modernizacji istniejących instalacji ze wskazanych wyżej grup w celu dostosowania ich do przekształcania zakaźnych odpadów medycznych i zakaźnych odpadów weterynaryjnych.

V. Spalanie i współspalanie odpadów, budowa spalarni.

Wymagania ogólne.

Podstawowym aktem prawnym regulującym na poziomie Unii Europejskiej zagadnienie spalania odpadów jest dyrektywa 2010/75/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola), zwana dalej dyrektywą IED (kontynuacja uchylonej 7 stycznia 2014 r. dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/76/WE z dnia 4 grudnia 2000 r. w sprawie spalania odpadów).

Transpozycja przepisów prawa Unii Europejskiej w zakresie termicznego przekształcania odpadów została dokonana w szczególności przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne, w tym przepisach wykonawczych. Przepisy te ustanawiają w prawodawstwie krajowym podstawy dla funkcjonowania spalarni odpadów i współspalarni odpadów.

W ślad za dyrektywą IED w przepisach ustawy o odpadach wprowadzone zostały definicje spalarni odpadów oraz współspalarni odpadów. Ustawa definiuje spalarnię odpadów jako zakład lub jego część przeznaczone do termicznego przekształcania odpadów z odzyskiem lub bez odzysku wytwarzanej energii cieplnej. Definicja ta obejmuje instalacje i urządzenia służące do prowadzenia procesu termicznego przekształcania odpadów wraz z oczyszczaniem gazów odlotowych i wprowadzaniem ich do powietrza, kontrolą, sterowaniem i monitorowaniem procesów oraz instalacjami związanymi z przyjmowaniem, wstępnym przetwarzaniem i magazynowaniem odpadów dostarczonych do termicznego przekształcania oraz instalacjami związanymi z magazynowaniem i przetwarzaniem substancji otrzymanych w wyniku spalania i oczyszczania gazów odlotowych. Wprowadza także zastrzeżenie, że jeżeli współspalanie odpadów odbywa się w taki sposób, że głównym celem tej instalacji nie jest wytwarzanie energii ani wytwarzanie produktów materialnych, tylko termiczne przekształcenie odpadów, wówczas instalacja ta uważana jest za spalarnię odpadów.

Z kolei współspalarnia odpadów została zdefiniowana jako zakład lub jego część, których głównym przedmiotem działalności jest wytwarzanie energii lub produktów, w których wraz z paliwami są przekształcane termicznie odpady w celu odzyskania zawartej w nich energii lub w celu ich unieszkodliwiania. Definicja ta obejmuje również instalacje i urządzenia służące do prowadzenia procesu termicznego przekształcania wraz z oczyszczaniem gazów odlotowych i wprowadzaniem ich do atmosfery, kontrolą, sterowaniem i monitorowaniem procesów, instalacjami związanymi z przyjmowaniem, wstępnym przetwarzaniem i magazynowaniem odpadów dostarczonych do termicznego przekształcania oraz instalacjami związanymi z magazynowaniem i przetwarzaniem substancji otrzymanych w wyniku spalania i oczyszczania gazów odlotowych.

Co do zasady, zgodnie z przepisami ustawy o odpadach, termiczne przekształcanie odpadów, rozumiane jako spalanie odpadów przez ich utlenianie lub inne procesy termicznego przetwarzania odpadów, w tym pirolizę, zgazowanie i proces plazmowy, o ile substancje powstające podczas tych procesów są następnie spalane, prowadzi się wyłącznie w spalarniach odpadów lub we współspalarniach odpadów. Wymagane jest, aby te instalacje były projektowane, budowane, wyposażane i użytkowane w sposób zapewniający osiągnięcie poziomu termicznego przekształcania odpadów, przy którym ilość i szkodliwość dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, odpadów i innych emisji powstających wskutek termicznego przekształcania odpadów będzie jak najmniejsza.

W myśl ustanowionej na poziomie Unii Europejskiej opisanej na wstępie hierarchii sposobów postępowania z odpadami, termiczne przekształcanie odpadów z odzyskiem energii można umiejscowić jako metodę preferowaną jedynie przed unieszkodliwianiem odpadów poprzez składowanie lub spalanie bez odzysku energii, ale zdecydowanie mniej korzystną niż przygotowanie do ponownego użycia, czy poddanie odpadów recyklingowi. Termiczne przekształcanie odpadów z odzyskiem energii powinno być zatem uznawane za sposób na ograniczenie ilości odpadów poddawanych unieszkodliwieniu, w szczególności poprzez składowanie, ale nie powinno być stosowane przed recyklingiem lub negatywnie wpływać na podejmowane działania w zakresie recyklingu.

Spalarnie odpadów i współspalarnie odpadów, plany budowy.

Zgodnie z danymi opracowanymi na potrzeby Sprawozdania Rzeczypospolitej Polskiej na temat transpozycji i wdrażania Dyrektywy 2000/76/WE w sprawie spalania odpadów, za okres od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2013 r. w latach 2012-2013 w Polsce funkcjonowało łącznie 119 spalarni odpadów i współspalarni odpadów.

Odnosząc się do spalania odpadów komunalnych, według danych ze sprawozdań Marszałków Województw z realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi za rok 2014, termicznie przekształcono 30574,7 Mg zmieszanych odpadów komunalnych. Należy podkreślić, że na koniec 2014 r. w Polsce funkcjonowała jedna instalacja termicznie przekształcająca zmieszane odpady komunalne o wydajności 60 000 Mg/rok i 181 Mg/d.

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 (POIiŚ), dla którego Ministerstwo Środowiska jest Instytucją Pośredniczącą, termiczne przekształcanie odpadów realizowane jest w zakresie Priorytetu II, działanie 2.1 *Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych.*

W ramach POIiŚ realizowanych jest 6 Instalacji Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych:

- *Uporządkowanie gospodarki odpadami na terenie subregionu konińskiego (Konin),*
- *Zintegrowany system gospodarki odpadami dla aglomeracji białostockiej (Białystok),*
- *Budowa Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych dla Bydgosko – Toruńskiego Obszaru Metropolitalnego (Bydgoszcz-Toruń),*

- *Program gospodarki odpadami komunalnymi w Krakowie (Kraków),*
- *Budowa Zakładu Termicznego Unieszkodliwiania Odpadów dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego (Szczecin),*
- *System Gospodarki Odpadami dla Miasta Poznania (Poznań).*

Całkowita wartość dla wszystkich 6 spalarni wynosi 3,8 mld zł, z czego 1,61 mld zł stanowi dotacja ze środków UE.

Do chwili obecnej dla 4 ITPOK (Konin, Białystok, Bydgoszcz-Toruń, Kraków) zakończono kluczowe prace w projektach. Instalacje te uzyskały pozwolenia na użytkowanie i zostały przekazane do eksploatacji. W projektach Białystok i Kraków trwają jeszcze prace końcowe polegające na dostawie wyposażenia do warsztatu mechanicznego (Białystok) oraz odbiorach środków trwałych (Kraków).

Pozostałe 2 instalacje (Poznań i Szczecin) są w trakcie realizacji. Stan zaawansowania rzeczowego w projekcie *System Gospodarki Odpadami dla Miasta Poznania* wynosi 93%. Planowane zakończenie, zgodnie z zapisami Umowy o dofinansowanie określono na 30.12.2016 r. W projekcie *Budowa Zakładu Termicznego Unieszkodliwiania Odpadów dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego* zaawansowanie rzeczowe wynosi 71%. Spalarnia w Szczecinie uzyskała zgodę Ministerstwa Rozwoju na realizację do końca 2017 r. Wydłużenie realizacji instalacji w Szczecinie wynikało z szeregu problemów, które spowodowane były usytuowaniem instalacji na terenie trudnym geologicznie oraz zejściem z placu budowy głównego wykonawcy. W związku z koniecznością kontynuowania prac zostało wszczęte postępowanie o udzielenie zamówienia na dokończenie budowy. Szacowany termin zakończenia postępowania przetargowego to koniec października 2016 r. Wydłużenie realizacji powyższych projektów, poza rok 2015, obecnie nie wiąże się z ryzykiem utraty środków UE.

Zakłada się, że po oddaniu do eksploatacji ww. spalarni odpadów do termicznego przekształcania będzie kierowanych około 1 034 tys. Mg odpadów.

Ponadto w odniesieniu do zagospodarowania frakcji wytworzonej w wyniku przetwarzania odpadów komunalnych w instalacjach MBP, według informacji przekazanych z NFŚiGW w 2014 roku została podpisana umowa pożyczki ze środków krajowych na dofinansowanie przedsięwzięcia pn. "Budowa Instalacji Termicznego Przetwarzania z Odzyskiem Energii w PGE GiEK S.A. – Oddział Elektrociepłownia Rzeszów". Pierwsze wypłaty planowane są na IV kwartał 2016 roku. Wartość projektu (przed przetargiem) wynosi 334 707 965,00 zł natomiast kwota dofinansowania wynosi 242 553 219,00 zł. Planowana data zakończenia przedsięwzięcia – 31.12.2018 r. Wydajność ITPOK to 100 000 Mg/rok.

Jednocześnie w chwili obecnej procedowany jest wniosek złożony przez Fortum Zabrze S.A. o dofinansowanie przedsięwzięcia pn. „Budowa bloku energetycznego z kotłem fluidalnym pozwalającym na wykorzystanie paliwa alternatywnego na terenie elektrociepłowni w Zabrzu”. Wartość projektu wynosi 678 426 000 zł, wnioskowana a kwota dofinansowania wynosi 223 880 580 zł. W instalacji o wydajności 163 000 Mg/rok planuje się przetwarzania frakcji energetycznej pochodzącej z odpadów komunalnych. Planowana data zakończenia przedsięwzięcia - 31.01.2019 r.

Dodatkowo w ramach programu LIFE dofinansowano projekt dotyczący zagospodarowania odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych: *Instalacja demonstracyjna do wysokowydajnej produkcji energii elektrycznej i ciepłej w kogeneracji na bazie zgazowania innowacyjnego paliwa formowanego z odpadów komunalnych i osadów ściekowych* (projekt w końcowej fazie realizacji).

Warto zwrócić uwagę, według danych Stowarzyszenia Producentów Cementu (SPC) obecnie cementownie zużywają ok. 1 mln ton paliw alternatywnych (tzw. RDF). Paliwa te wytwarzane są w dużej mierze na bazie odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych.

Istotną rolą tych instalacji jest wyłącznie domknięcie systemu gospodarki odpadami na danym terenie, w celu ograniczenia ilości odpadów kierowanych na składowiska.

Bilans dostępności odpadów i dalsze plany budowy spalarni.

Zgodnie z celami określonymi w Krajowym planie gospodarki odpadami do 2022 r., które odzwierciedlają przede wszystkim hierarchię sposobów postępowania z odpadami, udział masy termicznie przekształcanych odpadów komunalnych oraz odpadów pochodzących z przetworzenia odpadów komunalnych w stosunku do wytworzonych odpadów komunalnych (ogółem) nie może przekraczać 30%. W przeciwnym razie zagrożona może być realizacja celów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu określonych przepisami prawa UE.

W zakresie kierunków działań dotyczących tworzenia nowej infrastruktury Kpgg 2022 zawiera analizę dotyczącą możliwości termicznego przekształcania odpadów komunalnych w kraju, uwzględniającą cele dotyczące poziomów recyklingu i ponownego użycia. Przedstawiono szacunkowy bilans dostępności odpadów komunalnych do dalszego zagospodarowania w procesach innych niż recykling, to jest metodami biologicznymi lub przez termiczne przekształcanie odpadów w spalarniach odpadów czy też we współspalarniach odpadów (na przykład w cementowniach lub specjalnie dostosowanych do współspalania odpadów obiektach energetycznego spalania paliw), uwzględniający również ww. moce przerobowe ITPOK.

Ponadto wyznaczone kierunki działań w zakresie kształtowania systemu w zakresie gospodarki odpadami, tj. wdrożenie zrównoważonego systemu zastosowania termicznych metod przekształcania odpadów komunalnych z odzyskiem energii, wskazują na:

- a) ograniczenie aktualnych zamierzeń w zakresie budowy ITPOK. Rozwijanie termicznych metod przekształcania odpadów komunalnych powinno następować w sposób niestanowiący zagrożenia dla ustalonych poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu,
- b) koordynację działań na poziomie poszczególnych województw w zakresie planów rozwoju infrastruktury służącej przetwarzaniu odpadów komunalnych, w szczególności dla ITPOK oraz ich późniejsza realizacja. Ustalenia działań koordynacyjnych powinny w szczególności uwzględniać szacowaną dostępność odpadów komunalnych, przy czym zasadne jest, aby w poszczególnych województwach podjęto ustalenia dotyczące możliwości włączenia cementowni w system przetwarzania odpadów pochodzących z odpadów komunalnych. uniemożliwienie finansowania ze środków publicznych, to jest

ze środków funduszy ochrony środowiska, funduszy UE jak i budżetu państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego, ITPOK, jeżeli udział w województwie lub kraju masy termiczne przekształconych odpadów komunalnych oraz odpadów pochodzących z przetworzenia odpadów komunalnych w stosunku do wytworzonych odpadów komunalnych przekroczy 30%,

- c) dokonanie analizy strumienia odpadów komunalnych w regionach gospodarki odpadami komunalnymi i w oparciu o wyznaczone cele, w szczególności konieczność przekazania odpowiedniej masy odpadów do recyklingu, projektowanie mocy przerobowych instalacji do zagospodarowania odpadów komunalnych, w tym:
- niezbędne jest zweryfikowanie na etapie opracowywania aktualizacji poszczególnych wojewódzkich planów gospodarki odpadami (WPGO) potrzeb inwestycyjnych we wszystkich regionach gospodarki odpadami, w tym zasadności tworzenia nowych instalacji, w szczególności MBP oraz ITPOK, a także dopasowanie ich mocy przerobowych do aktualnych i prognozowanych potrzeb w tym zakresie, w tym uwzględnienie specyfiki zagospodarowywanego strumienia odpadów, w szczególności w kontekście możliwości wykorzystania RDF,
 - moc przerobowa wszystkich instalacji do termicznego przekształcania odpadów komunalnych oraz odpadów pochodzących z przetworzenia odpadów komunalnych w danym województwie nie powinna przekroczyć 30% ilości wytwarzanych odpadów komunalnych w tym województwie. W przeciwnym wypadku zagrożone może być uzyskanie wymaganych poziomów odzysku i recyklingu,
- d) po dokonaniu analizy strumienia odpadów komunalnych i wydzieleniu frakcji przeznaczonej do recyklingu dążyć do wykorzystania potencjału energetycznego frakcji powstałej z funkcjonowania instalacji do MBP w instalacjach posiadających stosowne zezwolenia, w stopniu niestanowiącym zagrożenia dla ustalonych poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu.

W związku z powyższym budowa kolejnych spalarni odpadów w Polsce, przeznaczonych do przetwarzania omawianych odpadów, będzie wynikać z wojewódzkich planów gospodarki odpadami. Zaplanowanie potrzebnej infrastruktury, w tym instalacji do termicznego przekształcania odpadów oraz określenie strumienia odpadów do przetworzenia w instalacjach powinno wynikać z analizy stanu gospodarki odpadami na terenie województwa, która powinna zostać przeprowadzona w zakresie aktualizacji wojewódzkiego planu gospodarki odpadami.

Wobec tego szczegółowe plany inwestycyjne, w tym w zakresie budowy nowych instalacji do termicznego przekształcania odpadów będą określone wraz z planami inwestycyjnymi w zaktualizowanych wojewódzkich planach gospodarki odpadami.

Zaznaczyć należy, że plan rozwoju infrastruktury do termicznego przekształcania odpadów komunalnych, zadeklarowany przez urzędy marszałkowskie w ankietach sporządzanych na potrzeby prowadzonych prac nad projektem aktualizacji krajowego planu gospodarki odpadami, wskazywał na **przeszacowanie liczby i mocy przerobowych tego typu**

instalacji, biorąc pod uwagę wymagane do osiągnięcia poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu. Wobec tego kwestie podlegać będą gruntownej weryfikacji przez poszczególne województwa na etapie aktualizacji wojewódzkich planów gospodarki odpadami.

Założenia Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 dopuszczają dofinansowanie ze środków UE instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych, niemniej jednak finansowane będą mogły być jedynie te inwestycje, które zostaną uwzględnione w planach inwestycyjnych (które będą załącznikami do wojewódzkich planów gospodarki odpadami) i spełnią pozostałe kryteria wyboru określone w ramach ogłaszanych konkursów.

Spalarnie do unieszkodliwiania komunalnych osadów ściekowych (KOŚ).

W 2014 r. w kraju funkcjonowało 11 monospalarni KOŚ, o łącznej mocy przerobowej 160,3 tys. Mg s.m./rok. Niepokojącym jest fakt, że instalacje te nie wykorzystują w pełni swojego potencjału przetwórczego, w 2014 r. termicznie przekształcono 84,2 tys. Mg odpadów, co stanowi około 52,53% nominalnej wydajności spalarni.

Spalarnie do unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych.

W 2009 r. funkcjonowało 45 spalarni o łącznej mocy przerobowej 40 443 Mg/rok. Natomiast w 2013 r. łączna moc przerobowa zwiększyła się o blisko 46% w stosunku do 2009 r. – do 59009,50 Mg/rok, pomimo zmniejszenia do 29 liczby instalacji mogących przyjmować do termicznego unieszkodliwiania odpady medyczne i weterynaryjne. Moce te jednak są wartościami nominalnymi. Dlatego też ilość odpadów, która rzeczywiście może zostać w nich unieszkodliwiana prawdopodobnie będzie niższa. Należy zauważyć, że część instalacji termicznie przetwarzających odpady medyczne i weterynaryjne spala także inne rodzaje odpadów niż odpady zakaźne medyczne i weterynaryjne. Zatem faktyczne moce przerobowe tych instalacji nie są przewidziane wyłącznie dla odpadów medycznych i weterynaryjnych. Dotyczy to w szczególności dużych spalarni odpadów niebezpiecznych, które także spalają odpady medyczne i weterynaryjne.

VI. Krajowy plan gospodarki odpadami 2022 (Kpgo 2022).

Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach stanowi podstawę prawną do opracowania Kpgo 2022. Zgodnie z art. 37 ust. 3 przedmiotowej ustawy plany gospodarki odpadami podlegają aktualizacji nie rzadziej niż co 6 lat, co w przypadku Krajowego planu gospodarki odpadami 2014 oznaczało konieczność jego aktualizacji nie później niż w 2016 r.

Projekt uchwały w sprawie Kpgo 2022 został przyjęty przez Radę Ministrów w trybie obiegowym w dniu 1 lipca br. i podpisany przez Prezesa Rady Ministrów. Uchwałę nr 88 Rady Ministrów w sprawie Krajowego planu gospodarki odpadami 2022 opublikowano w Monitorze Polskim w dniu 11 sierpnia 2016 r.

Kpgo 2022 będzie obowiązywał do 2022 r. Dokument obejmuje zakres działań niezbędnych dla zapewnienia zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju. W Kpgo 2022 wyszczególniono wszystkie rodzaje odpadów powstających w kraju, w szczególności odpady

komunalne, odpady niebezpieczne i inne specyficzne rodzaje odpadów. W Kpgo, oprócz kontynuacji dotychczasowych zadań, ujęto nowe cele i zadania, które dotyczą 6 kolejnych lat, a perspektywicznie okresu do 2030 r.

Głównym celem dokumentu jest określenie polityki gospodarki odpadami zgodnej z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, wpisującej się w działania gospodarki o obiegu zamkniętym. Zgodnie z założeniami Kpgo, przede wszystkim należy zapewnić realizację działań znajdujących się najwyżej w hierarchii sposobów postępowania z odpadami - a więc zapobiegać ich wytwarzaniu oraz stworzyć niezbędną infrastrukturę do selektywnego zbierania odpadów u źródła, tak aby zapewnić ich efektywny recykling i osiągnąć założone cele.

Główne cele wskazane w Kpgo 2022 to m.in.:

- zapobieganie powstawaniu odpadów;
- osiągnięcie wymaganego poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych;
- osiągnięcie odpowiedniego poziomu odzysku i recyklingu odpadów poużytkowych, między innymi odpadów opakowaniowych, zużytych opon, olejów odpadowych;
- zapewnienie osiągnięcia odpowiedniego poziomu zbierania zużytego sprzętu oraz zużytych baterii i akumulatorów;
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby w 2020 r. nie było składowanych więcej niż 35 proc. masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.;
- dążenie do zmniejszania ilości składowanych odpadów;
- wprowadzenie we wszystkich gminach systemów selektywnego odbierania odpadów zielonych i innych bioodpadów – do końca 2021 r.;
- wprowadzenie standardów selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie całego kraju;
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat należytego sposobu postępowania z odpadami.

W dokumencie wzięto pod uwagę także nowe propozycje Komisji Europejskiej przedstawione w ogłoszonym w 2015 r. pakiecie dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym, m. in.:

- osiągnięcie recyklingu odpadów komunalnych na poziomie 65% do 2030 r.,
- zakaz składowania segregowanych odpadów.

Jednocześnie dla osiągnięcia założonych celów określone zostały zadania:

- o charakterze **informacyjno - edukacyjnym** (organizowanie i prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych na szczeblu ogólnokrajowym, mających na celu między

innymi podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz właściwego postępowania z odpadami);

- **legislacyjne**, w tym m.in.:
 - wydanie rozporządzenia w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów,
 - nowelizacja ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w kierunku zniesienia możliwości: ryczałtowego rozliczania firm odbierających odpady komunalne od mieszkańców oraz łączenia przetargu na odbiór i zagospodarowanie odpadów;
- **kontrolne** (kontrole przestrzegania przepisów z zakresu gospodarki odpadami prowadzone przez Inspekcję Ochrony Środowiska),

Ponadto wskazano m.in. zadania polegające na opracowaniu wytycznych dotyczących gospodarki odpadami, jak np. opracowanie wytycznych dla jednostek samorządu terytorialnego w kwestii realizacji badań w zakresie analizy składu morfologicznego odpadów, właściwości fizycznych i chemicznych odpadów komunalnych oraz przygotowanie rekomendacji dla budowy sieci napraw i ponownego użycia dla samorządu terytorialnego.

VII. Aktualizacja wojewódzkich planów gospodarki odpadami.

Ustawa o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw z dnia 15 stycznia 2015 r. (Dz. U. poz. 122) nałożyła obowiązek sporządzania przez zarządy województw planów inwestycyjnych w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, podlegających uzgodnieniu przez ministra właściwego do spraw środowiska, stanowiących załączniki do aktualizowanych wojewódzkich planów gospodarki odpadami. Plany inwestycyjne będą warunkiem dopuszczalności finansowania inwestycji w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi ze środków unijnych i krajowych. Przyczynią się do właściwego zaplanowania niezbędnych inwestycji w poszczególnych województwach, co pozwoli na skorzystanie z funduszy Unii Europejskiej.

Przyjęte w dokumencie Kpgo 2022 kierunki działań znajdą odzwierciedlenie w aktualizacjach wojewódzkich planów gospodarki odpadami, które podlegają opiniowaniu przez Ministra Środowiska. W zakresie aktualizacji wojewódzkich planów gospodarki odpadami zostanie przeprowadzona analiza stanu gospodarki odpadami na terenie województw, na podstawie której zidentyfikowane będą potrzeby inwestycyjne.

W wojewódzkich planach gospodarki odpadami zostaną określone regiony gospodarki odpadami komunalnymi oraz regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych. Ponadto wskazania regionów oraz regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych dokona sejmik województwa w uchwale w sprawie wykonania wojewódzkiego planu gospodarki odpadami.

Województwem, które uchwaliło plan gospodarki odpadami jest województwo świętokrzyskie. Sejmik ww. województwa uchwalił „Plan gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego” 2016-2022 w dniu 27 lipca 2016 r. W trakcie opiniowania i uzgadniania z Ministrem Środowiska są projekty aktualizacji wojewódzkich planów gospodarki odpadami i planów inwestycyjnych następujących województw:

- pomorskiego,
- mazowieckiego,
- lubelskiego,
- warmińsko-mazurskiego.

Województwami, które obecnie dostosowują projekt wpgo do treści ogłoszonego Kpgo 2022 są województwa:

- łódzkie (wpgo zostanie przyjęty przez Sejmik województwa łódzkiego w terminie 4-5 miesięcy od daty uchwalenia Kpgo.),
- wielkopolskie (dotrzymanie zaplanowanego na dzień 30.11.2016 r. terminu zakończenia prac nad projektem jest zagrożone),
- zachodniopomorskie (w drugiej połowie września br. planowane jest przekazanie projektu wpgo do opiniowania w ramach konsultacji społecznych, a dalszy harmonogram prac zgodny z ww. procedurą będzie uzależniony od uzyskanych uwag, opinii i uzgodnień).

Województwo podlaskie przekazanie wpgo do MŚ przewiduje na przełomie września i października. Przewidywana data przekazania wpgo do MŚ określona na październik br. przez województwa:

- kujawsko-pomorskie,
- śląskie,
- dolnośląskie.

W przypadku pozostałych województw:

- lubuskiego - rozpoczęcie opiniowania zgodnie z ustawą o odpadach planowane jest na połowę września br., natomiast uchwalenie dokumentu przez Sejmik województwa lubuskiego planuje się na połowę listopada 2016 r.
- opolskiego - wg informacji zawartych na stronie Urzędu Marszałkowskiego uwagi i wnioski do projektów można składać od dnia 22 sierpnia 2016 r. do dnia 12 września 2016 r.,
- małopolskiego – na podstawie przedstawionego okresu trwania poszczególnych etapów procedury, przewidywaną datę przekazania wpgo do MŚ można określić na II połowę października br.
- podkarpackiego – brak informacji nt. terminu przekazania wpgo i PI do MŚ. Wg ostatnio otrzymanej informacji - konsultacje społeczne zakończyły się w dniu 8.07 br.

W związku ze znacznym stopniem złożoności zadania, jakim jest aktualizacja wpgo wraz z opracowaniem planów inwestycyjnych, organizowane są dodatkowe spotkania robocze z przedstawicielami poszczególnych Urzędów Marszałkowskich. Zgodnie ze stanem na dzień 21 września br. wstępne konsultacje robocze projektów wpgo i planów inwestycyjnych Ministerstwo Środowiska przeprowadziło z następującymi województwami:

- łódzkie (dwukrotnie),
- opolskie,
- kujawsko – pomorskie,
- mazowieckie (dwukrotnie),
- lubuskie,
- podkarpackie,
- małopolskie,
- podlaskie,
- wielkopolskie.